

Дзвоник

№ 159

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 13 рік видання, липень, 2020 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 159, 2020 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Ліна КОСТЕНКО

Дощ полив, і день такий полив'яний

Дощ полив, і день такий полив'яний.

Все блищить, і люди як нові.

Лиш дідок старесенький, кропив'яний
блискавки визбирує в траві.

Струшується сад, як парасолька.

Мокрі ниви і порожній шлях...

Ген корів розсипана квасолька
доганяє хмари у полях.

Спинюся я

Спинюся я

і довго буду слухать,

як бродить серпень по землі моїй.

Ще над Дніпром клубочиться задуха,

і пахне степом сизий деревій.

Та верби похилилися додолу,

червоні ружі зблідли на виду,

бо вже погналось перекотиполе

за літом –

по гарячому сліду...

Чародійне слово

Хлоп'я у полі стежкою прошкує.

Метелик білий в маки залетів.

Чорненький котик в снопиках мишкує,
вони такі під сонцем золоті!

Він ловить шурхіт, шелест, шарудіння,

хапає снопик лапками двома.

А миша знає слово чародійне,

і він її ніколи не спійма.

Іванна БЛАЖКЕВИЧ

Величаєм Тебе, Мамо

Величаєм Тебе, Мамо,
В ту святочну днину –
За Твій труд і за старання
Пильні без упину.
Величаєм за ту працю,
Яку мама мала,
Нім дитинка від колиски
На ніженьки стала.
Величаєм за сей догляд
Пильний, невисипущий,
Щоб собі що не накоїв
Син непосидющий.
Величаєм за ті скорбні
Недоспані ночі,
Як недуга заглянула
Дитинятку в очі.
Величаєм за опіку
У життя ззарання
І за те перед Тобою
Клонимось в пошані!

Богданко

Хоч Богданко наш ніколи
Не ходив іще до школи,
А вже пише і малює.
Цілий день він щось майструє.
Може з дерева за мить
Гарну іграшку зробити:
І сопілочку, й візок,
І санчата, й батіжок,
Часом клеїть залюбки
Паперові вітрячки.
З глини ліпить він горнята,

Мисочки і пташенята.
Золоті в Богданка руки –
Все він робить без принуки.
Щоб даремно не сидіти,
Спробуй ти таке зробити.

Ластівочка

Прилетіла ластівочка
Під віконечко до нас.
Заясніли в діток очка:
– Добрий день! Щасливий час!
Ти була в краю чужому,
Ждали ми тебе додому.
Натомились в тебе крила,
Бо далеку путь зробила.
Понад ріки, понад гори,
Понад степ і понад море
Поспішала ти до нас...
Добрий день! Щасливий час!

Роман ЗАВАДОВИЧ

Казочка від мами

Як настане вечір, тихо і злегенька,
українську казку каже мені ненька.
Я тоді до неньки тілом всім тулюся –
бо цікаво слухати і боюся...

Ось князівна-краля у неволі в змія,
лицар побиває змія-чародія.
Ось і чарівниця, згорблена бабуся –
ох, цікаво слухати і боюся...

Як настане вечір, тихо і злегенька,
українську казку каже мені ненька,
каже мені казку рідними словами –
ох, яка то любя-мила казочка від мами!

Аделя ГРИГОРУК, Україна

Зайчик Побігайчик і котик Мурчик

Жило-було собі зайченя. Воно мешкало не в лісі, а в невеликому чагарнику. Зелений яворовий кущ був для нього і домівкою, і схованкою від сердитих собак, що час від часу гавкали десь поблизу. А густа тернина навколо робила його хатку непомітною для чужих очей і майже неприступною.

Зайченя жило саме. Зла пригода розлучила його з сім'єю.

А було це так.

Однієї днини зайченя разом з братиками і сестричками бавилося біля потічка, плигало і перекидалося. Усім було весело: гріло сонечко, повівав легенький вітерець, в небі радісно співав жайворонок.

Мама готувала обід. Татко мав ось-ось прийти і принести гостинець – червону морквочку. Зайченята ще ніколи не їли моркви і не знали, яка вона, але з татусевого вигляду зрозуміли, що це – ду-у-у-же смачні ласощі. Бо чого б тоді татко так задоволено заплющував очі і прищмокував язиком?

– А де ви, мої маленькі збитошники? – пролунав татків голос.

Побігайчик першим почув його і кинувся назустріч.

І тут – зовсім несподівано – щось оглушливо бабахнуло!

Побігайчик перелякано скрикнув: він побачив, як татко високо підстрибнув, перекинувся у повітрі й опустився в траву. А потім притиснув вуха до голови і прожогом кинувся у протилежний від Побігайчика бік.

Побігайчик чув, як заливається гавкотом собака, гупають чийсь важкі кроки, як кличуть маму його братики і сестрички. Але зрушити з місця не міг і лежав, мовби прикипівши до землі.

...Нарешті все вщухло. Побігайчик отямився і почав розглядатися довкола. Поблизу нікого не було. Ні татка, ні мами, ні братиків, ні сестричок.

Побігайчик кинувся в один бік, у другий. Він кричав, плакав, але його ніхто не чув.

Тоді він пустився йти, куди очі дивляться. Так прибився до зелених кущів. Стомлений і заплаканий, заховався в густе плетиво яворового гілля і заснув.

Ще кілька днів Побігайчик сподівався, що всі знайдуться, і вони знову заживуть великою дружною сім'єю.

Аж якось уранці сорока, яка прилетіла з новинами, розповіла про хороброго зайця, який урятував свою сім'ю від мисливця і собаки. Побігайчик одразу зрозумів, що це – його татусь.

– Тітонько сороко, – наважився він подати голос, – а чи не знаєте ви, де зараз цей сміливець?

– Ні, не знаю, не знаю, голубчику!

– А може, знаєте, куди подалася його сім'я?

– Скре-ке-ке-ке, малий, я б і сама хотіла про це довідатися.

Побігайчик зітхнув. Що ж, подумав він, принаймі тепер знаю, що всі живі. А це – найголовніше.

І Побігайчик став жити сам. Він навчився знаходити їжу, побудував хатку, гарно причепував її. А довкола посадив квіти – хай тішать очі і йому, і пташкам, що жили в гніздечках посеред зеленого листя. До квіток прилітали веселі бджілки по мед, навколо кружляли в таночку барвисті метелики.

Проте Побігайчик часто сумував, згадуючи рідну сім'ю.

Якось зранку Побігайчик вертався від джерельця, з якого брав водичку. І тут перед своїм кущем на стежечці побачив, як хтось білий-білий лежить, скрутившись пухнастим клубочком.

– Ти хто такий? – здивовано запитав він.

– Я котик Мурчик. А ти хто?

– А я – зайчик Побігайчик. Чого тобі тут треба?

– Нічого. Я живу недалеко, от і пішов прогулятися, – відповів Мурчик.

– А ти де живеш?

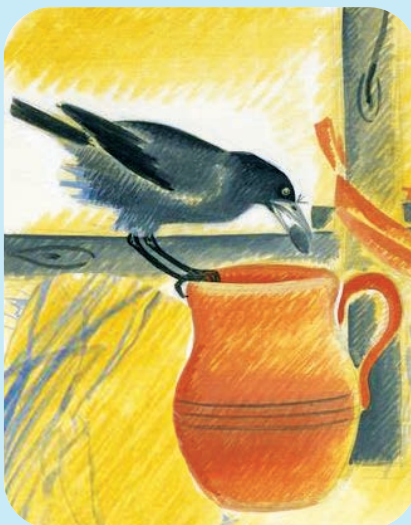
(Продовження на 12 сторінці)

Микола КОРСЮК

Галка

Галі Ганка нагадала,
як та галку годувала,
що звела собі гніздечко
ген там, зовсім недалечко.
Галя собі пригадала,
як ту галку годувала,
і зраділа, що та галка
знов гніздечко недалечко
ізвела, і галченята
галасують так завзято.

Лісовий обід

Цього року в царському лісі
Був великий недорід, –
Цар задумав влаштувати
Лісовий скромний обід.

За жучком жучок жене
І пильнує його слід,
Жук за жуком поспішає
На очиданий обід.

Джміль за джмелем жваво джмелить
І летять собі в обхід,
Джміль за джмелем поспішає
На очиданий обід.

Вуж за вужем, мов вужівка,
Поміж трав лишають слід,
Вуж за вужем поспішає
На очиданий обід.

А ось жаба в жабурині,
Поскликавши увесь рід,
Ожидає жабу-бабу
На очиданий обід.

А стоніжка по обніжку
Прискорила же свій хід,
Забула ж про хвору ніжку,
Поспішає на обід.

Ось вивірка вертохвоста,
Ледь зайнявся сонця схід,
Поспішає дуже жваво
На очиданий обід.

Щоб повезти усю страву,
Треба було сім підвід,
Тож накрив цар на галяві
Той очиданий обід.

Стоніжка

У нашої у стоніжки
Заболіли ніжні ніжки,
Тож пішла до сиріжки,
Сиріжки-одноніжки,
Пожуритися хоч трішки, –
Чом в тієї сиріжки
Нога не болить нітрішки.
Відповіла сиріжка:
– В мене лишень одна ніжка,
А ти ходиш повсюд пішки,
Знаєш геть усі обніжки,
Тож болять у тебе ніжки.
Щоб збивати ці обніжки, –
Розживись на босоніжки
І не роси свої ніжки.
Отож тепер у стоніжки
Нові жовті босоніжки,
Не болітимуть вже ніжки
У прежвавої стоніжки,
Як збиватиме обніжки.

Марія ЧОРНОБАЙ

Тяємниця золотого серця

Десять далеко, аж за морями, на краю світу було одне царство. Там жив цар зі своєю дружиною та маленькою донькою. Обожаювали батьки принцесу й не могли натішитися своїм щастям, от і виконували будь-яке її бажання. Якось дівчинка попросила в царя собаку, бо не вистачало їй у величезному замку справжнього друга, й батько з радістю погодився. Нового члена родини назвали Бубликом. Усі дні й ночі безперервно проводили друзі удвох: разом грали з ляльками, разом бігали з м'ячем навколо замку, разом тікали й ховалися від усіх, все їм дозволялося і ніхто в замку не мав права навіть одним суворим поглядом дивитися на царську дочку... Але було й одне однісіньке правило для маленької принцеси – не залишати стіни замку. За величезною спорудою знаходився густий ліс і цар не дозволяв нікому залишати стіни свого володіння, щоб не загубитися, а особливо маленькій донечці.

Йшли роки, дівчинка і собака все так іграли разом, але нудно стало царській дочці бігати по одному дворику кожний день – їй хотілося нових друзів, пригод, чогось нового, – захотілося їй порушити батькове правило і хоча б на годину погуляти за стінами замку, пройти по лісу може, навіть назбирати грибів. От і зібралася принцеса втекти – а собака за нею, вона намагалася зубами за плаття утримати дівчину, щоб та не змогла вийти й загубитися в лісі. Дуже любив Бублик свою подружку і зовсім не хотів її відпускати. Як тут цар подивився у вікно і бачить, як собака гарчить на його дочку і зубами тримає за сукню. Розізлився й вигнав собаку в ліс, а дівчинка побоялася розповісти правду, та так все й забулося. Подарували маленькій принцесі нового песика, а про

Бублика більше нічого і не чули.

Недовго радів цар своєму спокою – зла чаклунка хотіла захопити володіння королівства у свої руки, а для цього їй потрібно було вкрати маленьку принцесу, щоб потім обміняти на корону. Так і зробила – перетворилася на фею та й умовила дівчинку піти з нею погуляти до лісу, ніби-то показати їй красу за стінами замку. А принцеса так і не зрозуміла, що то зла чаклунка, а не фея, і з радістю погодилася здійснити свою давню мрію. Як же цар плакав, що загубилася його дівчинка, все королівство сумувало разом з ним!

А чаклунка не хотіла відразу визнавати, що то вона дівчинку вкрала. Вона їй вела по лісу й лякала сірими вовчєнятами, злими ведмежатами, хотіла вже принцесу в темницю кинути, як тут з'явився Бублик. Відразу впізнала принцеса свого старого друга і так соромно їй стало, що навіть очей не змогла

підняти. А Бублик за весь цей час подружився з вовчєнятами з лісу і вони разом як накинулися на чаклунку та так загарчали, що та злякалася і втекла назавжди.

Повернулася принцеса додому й татові з мамою розповіла, що сталося в лісі. Розповіла й те, що вони тоді собаку з її вини вигнали, а пес зовсім не бажав їй зла, а навпаки, хотів застерегти від біди. Заплакала маленька принцеса і спитала маму, чому ж Бублик їй зараз допоміг, адже вона тоді його так образила. А королева, посміхаючись, відповіла, що не знає відповіді на це питання. Знає тільки, що це справжня тяємниця золотого серця – на зло добром відповідати. І в цьому його сила.

Повернули Бублика додому і з того дня більше ніколи з ним не розлучалися.

●●● Славетні українці ●●●

Марія Приймаченко

Яскрава представниця «наївного мистецтва», одна з найвідоміших українських художниць, лауреат Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1966). 2009-й рік за рішенням ЮНЕСКО було визнано роком Марії Приймаченко; тоді ж бульвар Лихачова в Києві був перейменований на честь художниці.

Марія Приймаченко народилася за різними даними 31 грудня 1908 або близько 12-13 січня 1909 року у селі Болотня на Київщині. За своє 89-річне життя створила понад 650 робіт. Вважається неперевершеним митцем наївного народного стилю (примітивізму). У своїх роботах зображувала чарівних тварин, квіти та сюжети з селянського побуту. Протягом життя художниці її картини відвідали експозиції Всесвітньої виставки у Парижі, численних республіканських показів мистецтв, а також побували у Варшаві, Софії, Монреалі, Празі. Сьогодні картини Марії Приймаченко оцінюють в десятки тисяч доларів, проте все життя художниця прожила у скруті.

Цікаві факти про Марію Приймаченко:

1. У семирічному віці маленька Маруся тяжко захворіла. Діагноз невтішний – поліомієліт. В подальшому усе життя мисткиня переживатиме страшні болі, не одну операцію і практично на всіх фото буде з милицями. За спогадами сучасників, саме неможливість сповна працювати в полі з родиною дала дівчинці вдосталь вільного часу, і вона почала малювати.

2. Серйозно малювати Марія почала у 17-річному віці. Вона знайшла синюватий глей, яким розмалювала власну хату. Вчинок дівчини припав до душі усій околиці – незабаром її чекало перше замовлення. За розмальовку

хати сусідів Марія отримала винагороду – порося. Згодом, саме це порося допомогло усій її сім'ї вижити в голодні часи.

3. Дивовижно, але Марія Приймаченко з сином завжди жили у великій скруті. Все життя вони потроху будували будинок на своєму подвір'ї, бо в старій хаті, що дісталася художниці від батьків, ледве можна було жити.

Марія Оксентіївна ніколи не брала грошей за картини – вона їх лише дарувала.

4. Приймаченко все життя малювала звірів, але ніколи не була у зоопарку. Їй порадили цього не робити під час її навчання у експериментальних майстернях при Київському музеї українського мистецтва. Буцім, щоб не зруйнувати її буйну уяву. Справжніх екзотичних тварин Марія вперше побачила лише у дуже дорослому віці – в цирку, куди її привіз видатний режисер Сергій Параджанов.

5. Марія Приймаченко однаково вправно малювала обома руками.

Художниця була малоосвіченою: за її плечима усього чотири роки навчання. В підписах до картин вона практично не ставила розділових знаків і користувалась народною говіркою.

Щоб заробити грошей, Приймаченко шила оригінальні весільні сукні усій окрузі, що правда цікавим методом: фасон і крій вона обирала «на око», а ножицями не користувалася – просто рвала тканину.

Марія Приймаченко також творила ілюстрації до книг. Зокрема, саме її малюнками прикрашені дитячі книги «Ой коники-сиваші» (1968), «Товче баба мак» (1970), «Журавель» (1970), «Чорногуз приймає душ» (1971).

Син Федір й онуки Петро та Іван також стали художниками.

Робота Марії Приймаченко

Людмила ДОРОШ

ПАВУЧОК

У маленького павучка Вісім Ніжок зовсім не було друзів. Чому – він і сам не знав. Одне він знав точно: відколи себе пам'ятає, всі цуралися і боялися його. А він так хотів мати друзів! Час від часу він наважувався наблизитися до своїх сусідів. Сподівався, що його попередні спроби, можливо, були лиш невдалими, і на цей раз йому пощастить познайомитися з кимось і навіть затоваришувати, але кожного разу така спроба закінчувалася образою: його усі цуралися.

Одного разу він хотів познайомитися з барвистим метеликом, коли це почув від метеликової мами:

– Синку Метелику, сте-режися! Щоб не трапилося таке ж нещастя, як з Мухою-Цокотухою!

Що трапилося з тією Мухою-Цокотухою, паву-

чок не знав, тож однієї ночі він прокрався в лісову бібліотеку і знайшов там розповідь про Муху-Цокотуху, яку впіймав злий Павук у своє павутиння і хотів висмоктати з неї кров. Павучок Вісім Ніжок аж жахнувся: як його родичі могли бути такими злими й кровожадними?

Він охопив свою голівку всіма вісьмома лапками і заплакав, а, поплакавши, вирішив: якщо всі такої думки про нього і ніхто навіть не намагається в'яснити, чи він дійсно злий, то він уже не буде й пробувати зблизитися з ними.

Прийнявши таке рішення, він повернувся додому у свою нірку-щілинку в старому дереві. Його сусіди: птахи, сім'я білочок, ко-

махи, які жили в дуплах і щілинах того ж дерева, як завжди, не звертали на нього уваги. Прокинувшись вранці, вони бажали один одному доброго ранку, тільки з павучком Вісім Ніжок ніхто не вітався, та він на це вже не звертав уваги. Єдиною його розвагою було плести павутиння. Це він умів робити з самого дитинства, відколи себе пам'ятав, і дотепер вже досяг неабиякої майстерності. Він

виплітав такі дивні візерунки і навчився вити таку міцну нитку, що навіть вітер чи сильний дощ не могли розірвати її.

Час минав, павутиння все росло й міцнішало, а павучок все більше замикався в собі. Не раз він уже думав: а для чого йому жити? В його житті не трапляється нічого цікавого, нікому він не потрібний, всі обминають

його.

Одного вечора небо вкрилося темними й густими хмарами. В повітрі відчувалася небезпека. Птахи метушилися, комахи збилися до купи. Та минула ніч, і нічого не трапилося.

Зранку всі взялися за свої буденні справи, думали, що хмари врешті-решт розвіються, або вітер пожене їх далі.

Наш павучок Вісім Ніжок жив під великою гілкою, а над ним звилася собі гніздо молода сім'я горобчиків. У них нещодавно вилупилися з яєчок п'ятеро маленьких безпомічних пташенят. Вони вже вкрилися пухом, але пір'ячко їм ще не виросло і вони не могли літати. Тому батьки були змушені кожного ранку турбуватися про поживу для свого ве-

ликого сімейства. Ось і зараз молоді батьки-горобчики полетіли на пошуки сніданку для малечі, а пташенята вже чекали їх, висунувши з гнізда голівки з широко роззявленими дзьобиками. Та біда, через деякий час здійнялася буря. Чувся хрускіт зламаних гілок, зірване листя літало у повітрі. Всі поховалися у безпечні місця, тільки малі безпомічні горобенята залишилися без опіки. Та їхнього жалібного писку вже не було чути під завиванням бурі.

Раптом павучок крізь щілинку побачив, як одне із пташенят упало із гнізда! У нього ледь не луснуло серце від страху за малого, як враз полегшено зітхнув: пташеня упало у його міцне павутиння і залишилося на ньому!

Тут підроспіли і струбовані батьки, які ледь подолали вітер і дощ, щоб добратися до свого гнізда. Вони побачили, що бракує одного пташеняти і почали стурбовано цвірінкати.

Шукали його під деревом на землі, та не знайшли. Мати-горобчиха вже почала голосити, що її пташеня впало на землю, і його з'їли хижаки. Та наш павучок Вісім Ніжок, швидко перебираючи ніжками, піднявся до них вгору і заспокоїв їх:

– Не бідкайтесь, ваше маля живе, воно впало у мою сітку і зараз там у безпеці!

Горобчики навіть не сподівалися на таке щастя! Коли стихія втихла, вони облетіли весь ліс і розказали, як павучок Вісім Ніжок врятував їхнє маля.

Наступного ранку павучок, як завжди, прокинувся і хотів братися до своєї звичної роботи, коли почув:

– Добрий день, павучок!

– Гарного тобі дня, друже!

Весь ранок гарні слова і добрі побажання сипалися на нього звідусіль. Павучок був на сьомому небі від щастя. Завдяки цьому випадку мешканці лісу переконались, якого гарного сусіда мають, і почали поважати його, вітатись, а деякі навіть подружилися з ним.

Липень – провісник осені і зими

Які народні назви має липень?

Інші назви походять від назв літніх робіт та погодних явищ: «сінокіс», «косень» (від пори заготівлі сіна); «грозовик», «дошовик» (від періоду активних гроз і дощів); «іллюх» (від свята Іллі, котре відзначалося 20 липня за старим стилем). Раніше цвітіння липи доводилося на липень місяць, тому й прозвали в народі цей місяць ще й «липень» або «липец».

Чим запам'ятовується липень?

Липнева погода часто буває нестійка: і грози бувають, і рідко, але спостерігаються холодні короткочасні дощі, а може наступити і посуха;

У садах достигають ягоди;

У лісах з'являються рижики і грузді;

Пахне стиглою суницею;

У липні настає час дозрівання хлібів;

На луках ростуть запашні трави;

Повітря п'янить чадним ароматом травостою;

Настає пора збору лікарських трав.

Народні прислів'я та приказки липня:

«Липень – маківка літа, втомитися не знає, все прибирає»;

«Поле соняшників червень з косою по луках пройшов, а липень з серпом по хлібів побіг».

Прикмети липня:

Якщо липень жаркий, то до холодів у грудні;

Велика кількість ягід влітку до холодної зими;

Якщо на цибулинах овочів шкірка тонка – до м'якої зими, товста і груба до суворої зими;

Якщо бур'ян виріс високим – до сніжної зими.

(Початок на 4 сторінці)

– Тут і живу, – не зовсім привітно відповів зайчик.

Але Мурчик мав такий лагідний голос, та й сам був невеличкий, як і Побігайчик, тому зайчик тут же заспокоївся.

Вони розговорилися і не помітили, як сонечко сягнуло полудня.

– Ой, – похопився Мурчик, – піду я, бо мама буде сварити.

Зайчик посмутнів: йому шкода було прощатися з новим другом.

– А можна мені прийти до тебе завтра? – запитав Мурчик.

Зайчик аж засяяв від радості:

– Звичайно, друже!

Так вони потоваришували. Кожного дня Мурчик приходив до Побігайчика. Вони разом ходили по воду, поралися біля квітів, а потім гралися в квача.

Тітонька сорока спочатку недовіжливо придивлялася до Мурчика, але скоро полагідніла. А чого ж: веде себе гречно, до гнізд не лізе, пташенят не кривдить. Нехай приходить – зайченяті веселіше буде.

Якось Мурчик сказав:

– Ходімо до нас. Мама дуже хоче з тобою по-знайомитися.

Зайчик злякався:

– Я не піду. Там собаки. Вони гавкають!..

– Ет, – махнув хвостиком Мурчик, – нехай собі гавкають, скільки хочуть. Всі собаки прив'язані. На ланцюгу. І нас не дістануть. Не бійся.

Побігайчик зважився.

Він ішов услід за Мурчиком і намагався не думати про собак.

Нарешті вони підійшли до великого саду, з якого виднівся будинок під червоною покрівлею. На подвір'ї було гамірно. Хтось голосно сміявся. З вікна лилася музика. Собачого гавкоту чути не було. Але враз пролунало протяжне «ку-ку-рі-ку-у-у!» і хтось гучно залопотів крилами.

Зайчик присів. У нього схвильовано забилося серце.

– Я далі не піду, – прошепотів він.

– Чого ти, ходімо! – тягнув його Мурчик. – Покладайся на мене.

Ледве переступаючи ногами, Побігайчик поплився за другом.

– Мамо! Мамусю! – загукав Мурчик – Дивися, хто до нас прийшов!

Перед Побігайчиком з'явилася велика біла кішка – Мурчикова мама. Вона була така гарна, усміхнена і привітна, що Побігайчиків страх умить кудись щез.

Він чемно вклонився і привітався.

– Який вихований у тебе друг, – сказала Мурчикова мама. – Ну, ходімо до нашого дому, я вас почастую чимось добреньким.

...Ой, якими смачними були і білий хлібчик, і молоко, і картопелька!..

Зайчик ще ніколи такого не куштував.

А наприкінці обіду Мурчикова мама принесла ще одну страву.

– Це – морква, – сказала вона. – Знаю, що зайчики її дуже любляють.

Побігайчик умить посмутнів: він згадав татка, маму – і сльози рясно закапали з його очей.

– Що з тобою? – перелякалися Мурчик і його мама. – Чого ти плачеш?

Хлипаючи, Побігайчик розповів обом сумну історію свого життя.

Мурчикова мама витерла йому сльози, лагідно пригорнула до себе і сказала:

– У мене є синок, Мурчик, а ти будеш його братиком. Хочеш?

Побігайчик лише тріпнув вухками, бо від щастя не міг мовити й слова.

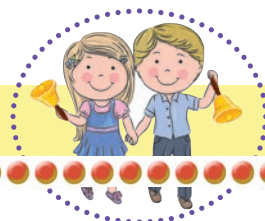
Відтоді вони стали нерозлучними.

А одного разу Мурчикова мама повела Побігайчика на город.

– Оце, – сказала вона, – бурячок, це капусточка. А ось – рядочок моркви. Коли хочеш, можеш доглядати за ними, а восени – збереш урожай.

Звичайно, Побігайчик погодився. Він взято полов і поливав свою грядку, пильнував, щоб ніякі шкідники не нищили городину, і тихо тішився, адже знайшов добрих і вірних друзів, які стали йому сім'єю.

А Мурчик з мамою пишалися, що Побігайчик такий тямущий і працьовитий.

Роман ЗАВАДОВИЧ

Пригоди гномика Ромтомтомика

Запрошення

Ось вам гномик. Ромтомтомик.
Лісовий такий душок!

Будьте, діти, з ним знайомі,
Хоч той гномик – малючок.

Не здивуйте, що маленький –
Він удався в татів рід,
Невеличка в нього ненька,
Невеличкі баба й дід.

Всі душки такої вдачі,
Всі душки на зріст малі,
Та серденька в них добрячі,
Звички теж у них не злі.

А живуть вони в дібровах,
На полянах, серед гір,
Розуміють звірів мову,
Спів пташат і шепіт зір.

Бо душки розумні дуже,
В них нема ледачих, ні!
Проживають мирно-дружно
Без незгоди і сварні.

Ви б хотіли певно, діти,
У гостину до душків –
Гарно там: гриби і квіти,
Шум дерев, пташиний спів.

Ось дивіться! Ромтомтомик
Сам запрошує вже нас,
Він вже добре знає, хто ми –
Тож ходімо, друзі, враз!

Повінь

Ромтомтомик наш маленький,
Переспавшись під грибком,
Не спитавши батька-неньки,
Мандрувати йде ліском.

Аж назустріч грім гуркоче,
Застеляє хмара луг!..
Наш душок з дороги збочив,
Заглядає під лопух.

Там сидів жучок вусатий,
Глип – іде малий душок.
Поклонивсь: «Прошу до хати,
Хоч ця хата – лопушок».

Серед зливи, серед грому,
Хоч сердито вітер дув,
Друзі два, жучок і гномик,
Переждали всю біду.

Як настала знов погода,
Наш душок із сховку скік!
Глянув – гей, нова пригода:
Навкруги шумить потік.

Повінь землю заливає,
Каже жук: «Біда! Стривай!
Чи про тебе батько знає?
Вістку ти йому подай.

Бачиш, в'ється хміль по вігтю –
Телефон це лісовий!»
Ромтомтомик скочив миттю:
«Гей, галло, татуню мій!»

Дзвонить, кличе, вже і плаче –
Відповіді щось нема...
Здогадався жук: «Юначе,
Дріт перерваний, дарма!»

(Далі буде)

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусонаса

частина II

7. Як Панас Гусонас Блуда в ченці постриг

На подвір'ї Івана Колопана, бувшого пана, теперішнього газди гуцула, скрипалі різали в скрипки, цимбалісти підтримували ритм, а бубнярі аж із-заплеча вдаряли в бубни, бо що не говори, а на таких гостинах – два весілля, а ще й хрестини, без бубна не обійдеться. Недаремно старожили говорять, що бубон хитріший за скрипку, бо коли вирушають на гостину, скрипка собі весело витягує: «Бу-у-удім їсти-и-и, бу-у-удім пи-и-ити...», а бубон їм відповідає: «Як ся здаст, як ся здаст, як ся здаст!...». А вже коли повертаються з гостини, то скрипка починає плакати-ридати: «Ні-і-і-смо їли-и-и, ні-і-і-смо пи-и-и-и...», а бубон собі байдужим голосом: «Я казав! Я казав! Я казав!»

Люди гуляли, кружляли в танці, підспівували, тупали ногами, вимахували руками, але і за чарку не забували. Одні пили за Міську та Пріську, інші за Явдоху – «порядну» газдиню, інші за газду Івана Колопана, інші за мудрого Панаса, а деякі навіть і за новоохрещену рабу господню Анну. Ті, хто не танцювали, ходили по подвір'ю і гуторили, обнімалися, цілувалися, вже їм глітно стало на подвір'ї і посунулись далі, хто на вулицю, а хто в садок. Гутірка робилася чимраз голоснішою, а коли сонце стало над волоським горіхом, усі зголодніли. Господар запрошує до столу, благає, вмовляє, а гості... ніби так, про людське око:

- А вже їли-смо досить...
- Хто може стільки їсти...
- Дякуємо, газдо, але вже забагато...

Відмовляються, але всі до столу присідають та за ложки і чарки знову беруться, а газда не перестає їх припрошувати:

– Та беріть, беріть випийте, беріть поїжте...

Аж тут над подвір'ям закружляв чорний-пречорний великий птах, що аж сонце заступив.

– Що це за мара?! – крикнули перелякані гості.

– Це нечисте діло! – відповіли інші, готові втікати і рятуватись від нечистої сили, бо дотоді ще ніхто з присутніх не видав такого сильного птаха.

А птах відразу перекинувся на струмисько сліпучого світла.

– Ой! – крикнули гості, прикриваючи очі руками.

– Не дивіться, бо осліпнете! – крикнула Баба, тобто, вже новоохрещена Анна.

– А що це за нечиста сила? – питає її Іван Колопан.

– А це, батьку, Блуд – скинутий Богом з неба янгол, який не встиг приземлитися та завис у повітрі після того, як Бог промовив «Амінь». Відтоді чіпляється до християн, змушує їх блукати, затьма-

рюючи розум, насилаючи оманливі видіння чи гукаючи голоси.

– Ай-я-й! – здивувався Іван Колопан. – І що далі?

– Вчепившись до людини, Блуд водить її до повного знесилення на одному місці або заводить у болото, воду чи іншу пастку, – додала Анна.

– А якого блуда оцей Блуд шукає на моїм подвір'ї?! – здивувався Іван Колопан.

– Е, та причин багато, – екнула Анна. – Може хтось необачно згадав чорта, або з'їв перед подорожжю забутий у печі хліб.

– Ось як воно, хм... – хмикнув газда.

– А може, відчуває чийсь передчасну смерть... а може?..

– Що, доню Анно, говори!

– А може, його генерал Диявол Бісвізен при-
слав, як і мене, щоб Панаса до Чорного Світу
заманити.

– Це точно так! – відповів Панас.

Світло погасло відразу, а перед Панасом
стоїть гарний вороний кінь, аж шерсть на
ньому блищить, із новим сідлом, прикраше-
ним дорогоцінними каміннями та золотом, а
стремена зі срібла.

– Осідлай мене, Панасе! Ігі-гі-гі!... – заіржав
кінь, але його почув тільки Панас.

– Не відповідай йому нічого! – радила Анна,
яка догадувалась, що Блуд манить Панаса. –
Якщо ти первісток, то не бійсь нічого.

– В мене є старша сестра, – відповів Панас.

– Ну тоді згадай, в який день ти родився.

– А хто його зна? – знизив плечима Панас.

– Тоді, в який хрестився, – настоювала Анна.

– Ні це не знаю, малим був, а ти не забувай
свого.

А в цей час кінь перекинувся на гарного кота:

– Мя-я-яу-у-у! Ходи зі мною, Панасе-е-е!

– Тоді згадай, в який день припав Святий
Вечір.

– Та хто його зна, – відповів байдужим голосом
Панас.

– Ну, бодай пригадай, які ти страви їв на Свят
Вечір, – настоювала Анна.

– Та чого я тільки не їв і не пив, не святий я,
Анно, щоб їсти кутю та біб, і запивати узваром
та квасом.

А кіт перекинувся на собаку, а потім на вівцю,
а далі на цапа, півня, курку і:

– Гав, гав!.. Бе-е-е!.. Ме-е-е!.. Ку-ку-рі-ку-у-у!..
Кот-ко-дак!.. – та все: – Ходи, Панасе, та ходи,
Панасе!

А далі перед Панасом стоїть така красуня, що
очей від неї не відірвеш, і пальцем манить
його, по-ангельськи посміхається.

– Ану, борзо виверни навиворіт сорочку! –
крикнула Анна.

А Панас стоїть, посміхається, вже ось-ось пі-
дійметься і піде за отою красунею, яка зачару-
вала його, але Анна побачила в кутку подвір'я
мітлу з лісковим держакон, витягла його,
встромила в руки Панасові і щосили крик-
нула:

– Бий Блуда! Бий нечисту силу! Бий лісковим
держакон, бо ліску Свята Богородиця благо-
словила.

Панас схаменувся, а перед ним вже не жінка,
а молодий парубок стоїть і посміхається.

– Ходи, Панасе, зі мною, побратимами будемо,
по світу погуляємо.

– Ага, почекай трішки! – промовив до того
Панас, і впerezав його лісковим держакон.

– Ой-йо-йо-йой! – підстрибнув парубок, але
вже не парубок, а якесь дивне диво: ні чоловік,
ні звір, ні птах, ні дерево, а зі всіх по трішки.

– Бий далі! – кричить Анна.

Панас молотить по чудовську, аж листя, піря,
шерсть та волосся летить.

– Ой-йо-йо-йой! – кричить Блуд.

– Не зупиняйся! – не перестає кричати Анна.

Панас б'є, а чудовисько вже й ніби не подібне
на дерево, а далі й на птаха не подібне, вже ні
зі звірем нічого спільного не має, а лежить собі
на землі зомлілий старий дядько.

– Досить! – зупиняє його Анна.

– Досить, то досить, – кидає Панас ліскового
горіха, бо вже насправді втомився періщити
Блуда.

– Ой, ой, ой... – стогне Блуд, качаючись по
землі.

– Ти диви мені, лежи спокійно, бо... можемо
почати знову.

– Ой ні, ні, не хочу, братчику Панасе!

– Я з тобою не брат, але зараз будемо й бра-
тами, якщо ти цього хочеш...

– Хочу, хочу! – зрадів Блуд, думаючи, що
Панас хоче стати, як і він – нечистою силою.

– А ти, небоже, не радій, бо не таким я братом
хочу стати з тобою.

– А яким? – здивувався Блуд.

– Во Христі!

– Гой-йо-йой! Р-р-рятуйте! Хто в Чорта вірує.

– А тут в Чорта не вірить ніхто, небоже!
Правда, були такі в нас, але вже немає. На до-
помогу тобі ніхто не прийде.

– Ай-я-йй! Невже ви охрестите мене на пра-
вославного?!

– Та не тільки похрестимо, а і в ченці постри-
жемо. Служив чортові, відтепер будеш Богові.

– Гой-йо-йой!

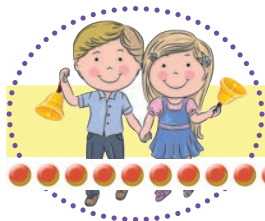
Далі панотець служив другі хрестини і думав,
хто ж йому заплатить за всі ці служби, а люди
раділи, бо, дивись, нові хрестини, а на хрести-
нах знову:

*Коби-х така до ку́желі,
Як у данці, гайда лелі...*

Тільки в підземному царстві не припиняється
гвалт. Генерал Диявол Бісвізен горланить, що
аж захрип:

– Приймайте міри! Приймайте міри! Бо він
нас всіх охрестить!

(Далі буде)

Вивчаємо англійську

1. Прочитай слова, переклади їх з англійської мови та напиши в алфавітному порядку.

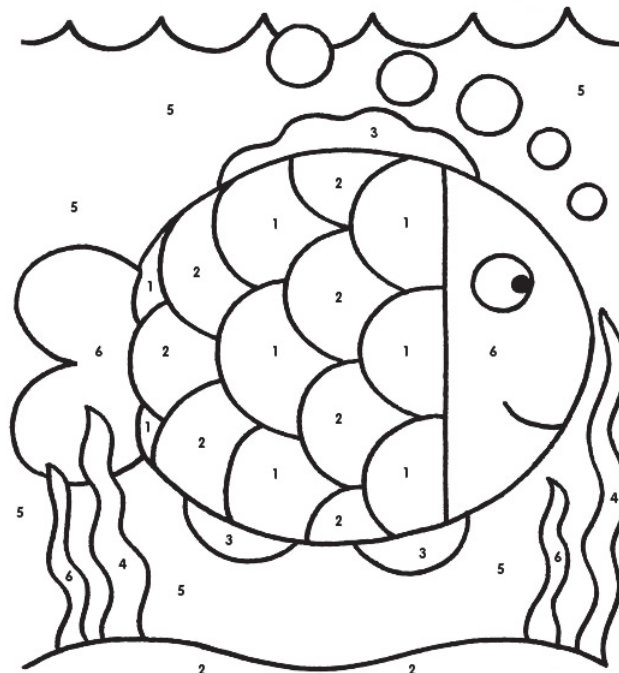

seashell
deckchair
swim
crab
umbrella
sea
spade
towel
waves
bucket
paddle
sandcastle

2. Розмалуй те, що ти їси та вдягаєш улітку. Як ці предмети називаються англійською?

3. Прочитай коротку розповідь та дай відповіді на запитання. А ти любиш збирати мушлі? Розмалуй малюнок за бажанням.
4. Розмалуй рибку за кольором.

1 - red
2 - orange
3 - yellow
4 - green
5 - blue
6 - purple

5. Прочитай віршик про морських тварин. А які ще вірші про літо ти знаєш?

What do you see in the sea?

Animals moving free!

Snails and whales

Using their tails.

Seals and eels

Searching for meals.

Catfish, flatfish

Chasing fat fish.

Bass and wrasse

Swimming in mass.

Hagfish, hogfish

Trailing dogfish.

What do you see in the sea?

Animals moving free!

by Meish Goldish

Підготувала Ірина Савіна

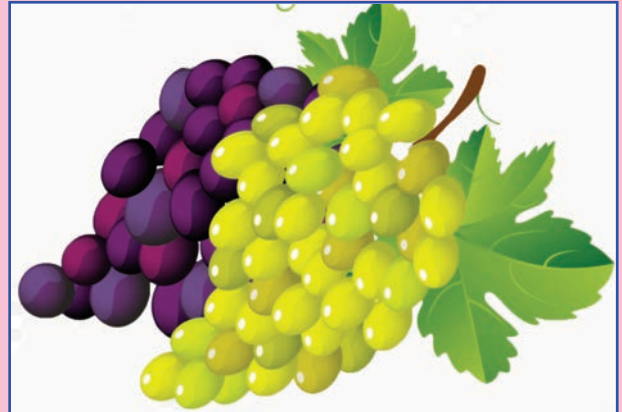

? Відгадай ?

Чи то жовта,
Чи то синя
Соковита господиня.
Чи то сонце,
Чи то злива –
Пригостить нас влітку...

(слива)

Мовби на одній нозі.
Він зростає на лозі.
Подивись скоріш в віконце
Грона сповнені всі сонця!
Кожен скуштувати рад
Соковитий...

(виноград)

Він на колір золотистий,
І як персик, бархатистий.
Кісточку виймаємо,
З радістю вживаємо.

(Абрикос)

Лампочка вгорі висіла,
Стала смачна, пожовтіла.
Діти лампочку зірвали,
З апетитом скуштували.

(груша)

Творимо своїми руками

Щеня з паперу

Щоб зробити щеня з паперу, вам будуть потрібні кольоровий папір, ножиці, клей, олівець або фломастер.

Хід роботи:

1. Візьміть квадрат кольорового паперу. З'єднайте протилежні кути, склавши квадрат навпіл.

2. Загніть кути вниз, сформувавши вушка.

3

3. Сформуйте підборіддя, загнувши центральний кут у зворотній бік.

Голова цуценяти готова.

4. Тепер візьміть квадрат кольорового паперу для тулуба.

З'єднайте протилежні кути, склавши квадрат навпіл.

Розгорніть трикутник таким чином, щоб він став прямокутним.

Загніть один кут трикутника, сформувавши хвостик.

Виріжте очі, носик і язичок із кольорового паперу і приклейте на голову цуценяті, утворивши мордочку.

Намалюйте цуценяті лапки.

Приклейте голову до тулуба.

Щеня з паперу готове!

Джерело: svoimirukamy.com

4

Ми з татом

Рухливо, радісно

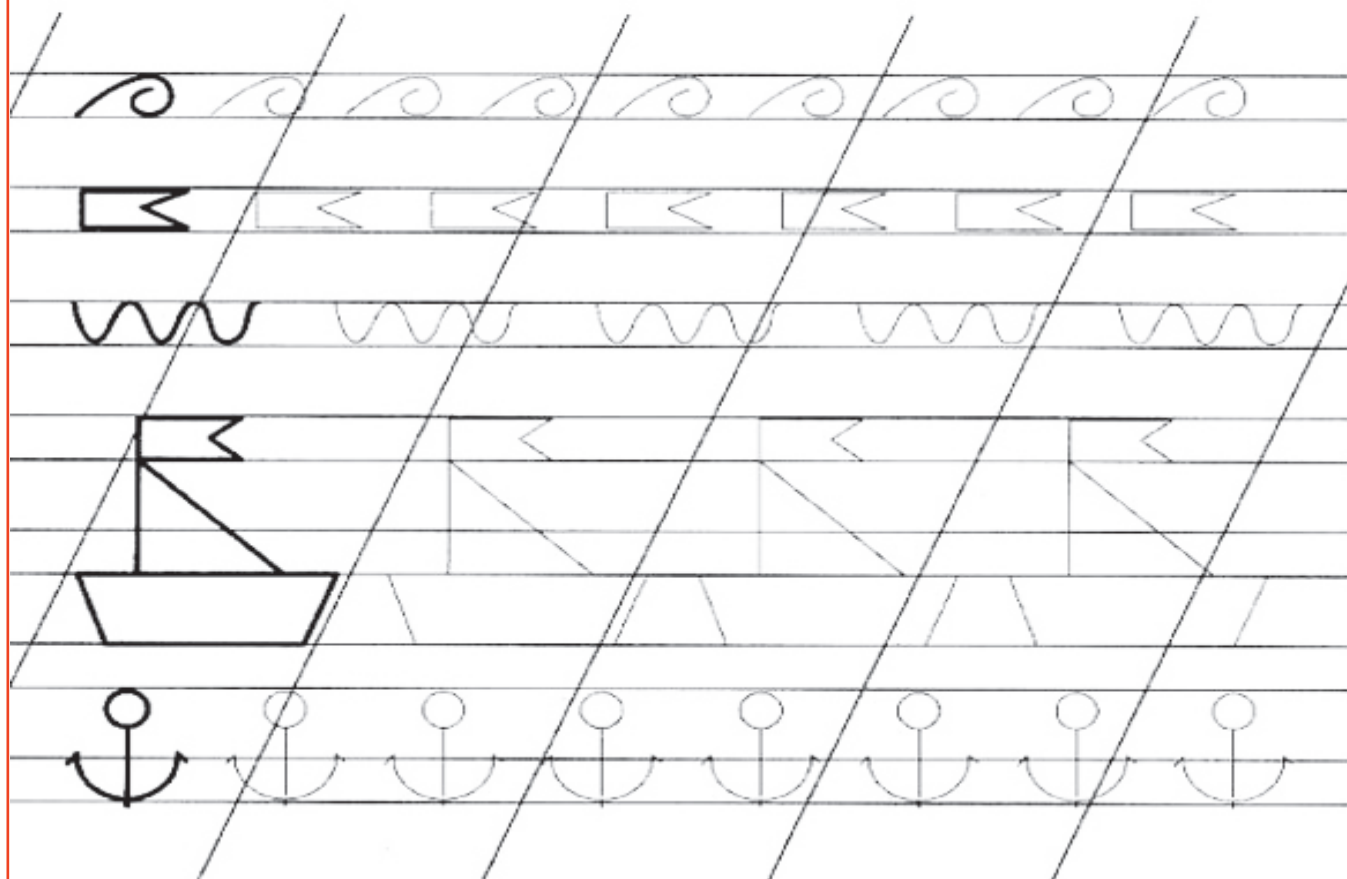
Слова Л. Рєви, музика К. Мяскова,

Ми муж-чи-ни - та-то й я. І ро - бо - та в нас сво-я: ре - мон-
ту- є- мо зам-ки, за - би - ва - є-мо гвізд - ки. Тук, тук мо - ло - ток
І за-би-ли ми гвізд-ок. Тук, тук, тук мо - ло - ток - і за-би-ли ми гвіз
-док. Ми муж ки!

Ми мужчини –
Тато й я.
І робота в нас своя:
Ремонтуємо замки,
Забивасмо гвіздки.
Тук-тук
Молоток –
І забили ми гвіздох.

Ми мужчини –
Тато й я.
І робота в нас своя:
Допоможем мамі ми,
Посуд змиємо самі.
От, от
Ми які
З татом вдвох помічники!

Початок жнив – на Прокопа

У липні в розпалі пора заготівель та збору врожаю. В цей період досягають ягоди, фрукти, овочі, гриби. На більшій частині України починається і збір таких хлібних злакових як пшениця, жито. Початок жнив припадав на 21 липня – день святого Прокопа. Так і казали: «Прокоп літній – жнець і жатвенник, жнива починає» або «На Прокопа приготуй плечі до снопа», «Прокіп нав'язав сім кіп». Часто цей день ще називають Прокопій Жатвенник чи Прокопій Жнивник. Перед роботою рано вранці 21 липня прийнято було служити молебень. Потім накривати столи з багатим частуванням. А вже після цього святково одягнені жінці відправлялись до ланів.

Деякі сім'ї їхали в поле возом, інші йшли пішки. Матері несли малят, а старші дітки бігли поруч. Якщо у сім'ї були грудні діти, то дійшовши до межі поля, розкладали триніжку – пристосування з трьох міцно зв'язаних зверху жердок, до яких підвішувалася дитяча

колисочка. Зверху на такий пристрій клали велике полотно простирадло – пиньоха. Вона мала захистити дитя від сонця та непроханих гостей – мух і гедзів. Дітки у віці 4-5 років залишалися нянчити молодших братиків та сестричок. Дорослі в першу чергу кланялись ниві зі словами: «Дай, Боже, легко почати і легко дожати!» і після молитви починали жати збіжжя.

Колись, ще до появи техніки, жали зернові власноруч: жінки – серпами, а чоловіки косили косами. Вижате складали купками на землі. Надвечір всі бралися до в'язання снопів і зносили їх в одне місце, де й складали – громадили. Снопи в'язали, як правило, перевеслами.

При цьому дотримувалися непорушної традиції: для озимих (жита й пшениці) перевесла крутили зі свіжовижатих стебел – дві жменьки, складені при колосках, скручували «в зашморг». Вузол мав бути зроблений так, щоб колоски не м'ялися. Перевесла на снопах скручували за допомогою дерев'яної цурки. Для яровини (ячменю, гречки, проса) перевесла крутили лише з торішніх стебел. Існувало декілька випробованих віками способів складання готових снопів. Якщо готових снопів складали по 11 – то таку купку називали

«бабки», а ті, що містили 15 снопів – «п'ятнадцятки». «Полукіпки» – то група з 30 снопів та «копи» – то 60 снопів. Способи складання зжатого хліба також були чітко визначеними: «бабка» формувалась із восьми снопів, які стояли сторч, та трьох «на дах». А «п'ятнадцятки» і «півкопи» складалися з перехресно покладених снопів колоссям усередину та одного «на шапку». Так само складали і «копи». Таким чином колосся добре висихало, і менше «затікало» під час дощу, і зручно було класти на воза.

Особливим вважали перший сніп, тобто перший

зв'язаний оберемок зрізаних стебел злаку з колосками зерна. Його в'язали стисло, прикрашали польовими квітами і різнокольоровими стрічками. Називали його «колядка», «воєвода», «зажинок» і мав він важливе ритуальне значення. Якщо в родині була дівчина на виданні, то з «воєводи» випікали коровай на весілля і прикрашали його

колосками. А коли в цьому не було потреби, то перший сніп перев'язували рушником і ставили на покуть. Там він зберігався до початку осінньої сівби. З його зерна робили перший засів. А якщо таке зерно дати худобі, то тоді корови і кози взимку більш охоче будуть їсти підготовлений для них корм. В інших місцевостях перший сніп називали «дідухом» і зберігали його аж до Різдва, коли він займав своє почесне місце у хаті на протязі циклу зимових свят.

Вижавши лан, залишали «спасову бороду» або ще «велесову бороду», яка залишалася красуватися на полі аж до початку оранки. За звичай це дійство доручали виконати найвправнішій або найстаршій жниці – кілька стебел обв'язували стрічкою (найчастіше червоною, синьою, зеленою) і прикрашали польовими квітами. Між стеблами розпушували серпом землю і засівали її зерном з трьох колосків та промовляли: «Вже жито засіяно, – піднімали догори голову й додавали: – Роди, Боже, житечко і на друге літечко!».

В наші дні машини вивільнили людей від важкої багатоденної праці. Та не завадило б залишити місце у нашому житті молитві, урочистості, пошані до праці та вдячності за зібраний врожай.

Підготувала Ольга Сенишин

Діти з «Клубу української малечі», м. Клуж-Напока

Діти сім'ї Гроза: Тереза - 5 років, Якоб - 2 роки,
Філіп - 7 років

Андрій Олександр Шофинець,
1 рік

Дарія Чинар-Жіга - 11 років,
Давид Іван Чинар - 10 років

Володимир Полянчук,
11 місяців

Ксенія Русу,
3 роки

Кирило Русу,
4 місяці